

Nowy projekt dotyczący zarządzania ryzykiem chemicznym w państwach bałtyckich i Polsce - (10/2023 – 9/2027) LIFE FitforREACH-2

Podnoszenie poziomu zarządzania ryzykiem chemicznym: Systematyczne podejścia, narzędzia i najlepsze praktyki w celu zapobiegania toksycznemu działaniu chemikaliów, wspierania obiegu zamkniętego, tworzenia bardziej zrównoważonych produktów oraz unikania niefortunnej substytucji.

O co chodzi w projekcie?

Projekt FitforREACH-2 (dalej: FFR-2) wspiera małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w Estonii, Łotwie, Litwie i Polsce w zarządzaniu ryzykiem chemicznym. Projekt zapewnia spójny system zarządzania ryzykiem chemicznym oparty na metodach i narzędziach takich jak podręczniki i wytyczne w formie cyfrowej, opracowanych w ramach poprzedniego projektu FitforREACH-1 (realizowanego w latach 2015-2020).

Celem i główną ideą FFR-2 jest to, aby przedsiębiorstwa krajów bałtyckich i w Polsce wdrożyły elementy systemów zarządzania ryzykiem chemicznym, uczyniły je częścią swoich standardowych praktyk, i tym samym zmniejszyły wykorzystanie, emisję oraz narażenie na substancje niebezpieczne. W przedsiębiorstwach należy wdrożyć proces ciągłego doskonalenia i, jeżeli to możliwe, zastosować substytucję substancji jako przykład praktycznego zmniejszenia ryzyka. Po zakończeniu projektu firmy powinny posiadać kompetencje, aby samodzielnie obsługiwać swoje systemy bez konieczności dalszego wsparcia.

Działania w ramach projektu będą opierały się na opracowaniu obszernych podręczników, specyficznych narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem chemicznym, szkoleniach i materiałach informacyjnych, a także na praktycznych konsultacjach.

Główną grupą docelową FFR-2 są użytkownicy końcowi substancji i mieszanin, w tym dostawcy usług i formulatorzy mieszanin. Na podstawie oceny stanu wyjściowego w przedsiębiorstwach uczestniczących w projekcie, zostaną wspólnie zidentyfikowane możliwości poprawy zarządzania ryzykiem chemicznym. Zakres projektu obejmuje dowolny aspekt zarządzania ryzykiem chemicznym, ale szczególną uwagę objęta jest substytucja substancji o (bardzo) wysokim ryzyku. Dokładna analiza danych na temat możliwych substancji alternatywnych ma na celu wsparcie przedsiębiorstwa w podjęciu decyzji oraz zapobieganie zastąpieniu substancją równie niebezpieczną (niefortunna substytucja). Obszary objęte projektem obejmują procedury zakupowe, ochronę pracowników, inwentaryzację chemikaliów, monitorowanie zgodności, komunikację w łańcuchu dostaw i ogólną znajomość chemikaliów wykorzystywanych w przedsiębiorstwie.

We współpracy z **dalszą grupą docelową** firm w sektorze przetwarzania odpadów, ocenione zostaną możliwości identyfikacji niebezpiecznych substancji w odpadach oraz sposoby w jaki informacje te mogłyby zmienić metody sortowania i przetwarzania odpadów, prowadząc do czystszych materiałów wtórnych i nowych rynków zbytu.

Projekt "LIFE FitforREACH-2 - Zarządzanie ryzykiem chemicznym i ocena alternatyw: Narzędzia i najlepsze praktyki wspierające cyrkularność, tworzenie bardziej zrównoważonych produktów i unikanie niepożądanych substytucji zamiennych — LIFE FitforREACH-2" (No. 101113947 — LIFE22-ENV-EE-LIFE FitforREACH-2) jest współfinansowany z udziałem Programu LIFE Unii Europejskiej.

LIFE / FIT FOR REACH

W przeciwieństwie do poprzedniego projektu, działania w ramach FFR-2 są również realizowane w Polsce, gdzie w przeszłości mniej przedsiębiorstw miało zapewnione szkolenia w zakresie zarządzania ryzykiem chemicznym. Dalsza replikacja będzie miała miejsce w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej, takich jak Węgry, Słowacja, Czechy czy Serbia.

Projekt FFR-2 ma również na celu próbę uwzględnienia chemikaliów w systemach zarządzania środowiskowego poprzez uwidocznienie „skutków toksycznych i potrzeb działania” w standardach systemów zarządzania środowiskowego. Oczekuje się, że takie działanie powinno przyczynić się do poprawy świadomości przedsiębiorstw na temat wykorzystywanych chemikaliów.

Koncepcja projektu

LIFE FitforREACH-2 opiera się na kilku zasadach:

- Zapewnienie pomocy w formie szkoleń, informacji, wytycznych i narzędzi umożliwiających wdrożenie w przedsiębiorstwach skutecznego systemu zarządzania ryzykiem. Budowanie zdolności i indywidualne konsultacje wspierają „naukę przez działanie”.
- Koncepcja oparta na łańcuchu dostaw: przedsiębiorstwa są częścią ekosystemu ekonomicznego; zmiany mają wpływ na klientów i mogą dotyczyć dostawców oraz dalszych uczestników łańcucha dostaw. Jest to uwzględnione w systemie zarządzania ryzykiem chemicznym i wytycznych do jego wdrożenia.
- Uwzględnienie cyklu życia: wszystkie działania obejmują cały cykl życia chemikaliów, aby zapobiegać przenoszeniu ryzyka chemicznego lub obciążen środowiskowych na inny etap tego cyklu, np. podczas substytucji lub przeprojektowywania produktów i usług.
- Rozwiązywanie problemów u źródła: analiza wyzwań w zarządzaniu ryzykiem chemicznym zawsze dąży do zidentyfikowania pierwotnej przyczyny i znalezienia rozwiązań, które ją wyeliminują. Zastępowanie niebezpiecznych chemikaliów jest jednym z rozwiązań stanowiących radykalne i kompleksowe podejście do eliminacji skutków toksycznych u źródła.
- Holistyczna ocena i podejście ostrożnościowe: Wytyczne i narzędzia mają na celu przedstawienie kompleksowego obrazu wyzwań i rozwiązań. Podejście ostrożnościowe może oznaczać działania wykraczające poza wymogi prawne i stosowanie rozwiązań przyszłościowych.
- Zapewnienie solidnych podstaw dla zarządzania ryzykiem chemicznym: aby zapewnić trwałe zmiany w przedsiębiorstwach, istotnym elementem FFR-2 jest budowanie kompetencji w zarządzaniu ryzykiem chemicznym, w szczególności w zakresie zbierania, rozumienia i wykorzystywania informacji.

Tło projektu

Głównym problemem objętym zakresem projektu FFR-2 są zanieczyszczenia chemiczne, które według ONZ stanowią jeden z trzech światowych kryzysów zagrażających Ziemi i które są powiązane z utratą różnorodności biologicznej i zmianami klimatycznymi.

Niedawne badania pokazują, że część populacji UE jest narażona na kilka niebezpiecznych chemikaliów na poziomach, przy których nie można wykluczyć niekorzystnych skutków zdrowotnych. Stan europejskich wód i niedawne skandale związane z zanieczyszczeniem wody pitnej substancjami PFAS pokazują pilną potrzebę ograniczenia emisji niebezpiecznych substancji.

Projekt "LIFE FitforREACH-2 - Zarządzanie ryzykiem chemicznym i ocena alternatyw: Narzędzia i najlepsze praktyki wspierające cyrkularność, tworzenie bardziej zrównoważonych produktów i unikanie niepożądanych substytucji zamiennych — LIFE FitforREACH-2" (No. 101113947 — LIFE22-ENV-EE-LIFE FitforREACH-2) jest współfinansowany z udziałem Programu LIFE Unii Europejskiej.

LIFE / FIT FOR REACH

Przedsiębiorstwa mogą nie być świadome wymogów prawnych dotyczących bezpieczeństwa chemicznego zawartych w różnych aktach prawnych UE lub może brakować im zasobów i kompetencji do ich wdrożenia. Bezpieczeństwo chemiczne jako uzasadnienie biznesowe i przewaga konkurencyjna nie były jak dotąd przekonującym argumentem do poprawy systemu zarządzania ryzykiem chemicznym. Systematyczne zarządzanie ryzykiem chemicznym w firmach jest kluczowe dla identyfikacji wyzwań, potencjalnych niezgodności i związanych z tym potrzeb działania, w tym w zakresie substytucji. Takie systemy muszą być proste, zrozumiałe i możliwe do wdrożenia przy racjonalnym wysiłku dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Jak przedsiębiorstwa mogą uczestniczyć w projekcie:

Przedsiębiorstwa z Estonii, Łotwy, Litwy i Polski mogą już teraz aktywnie uczestniczyć w projekcie: mogą zostać pilotażowym przypadkiem substytucji (zastąpienia substancji), otrzymać doradztwo i niewielkie wsparcie finansowe na wdrożenie swojego przypadku. Firmy z Węgier, Słowacji, Czech i Serbii będą mogły uczestniczyć w Projekcie od 2025 roku – obowiązuje ten sam adres e-mail do wyrażenia zainteresowania.

Ewentualnie pytania lub wątpliwości prosimy zgłaszać telefonicznie pod numer: +48 661 360 167 lub na jeden z poniższych adresów e-mail: fit4reach@pominnno.pl; paulina.porebska-sektas@ichp.lukasiewicz.gov.pl; anna.bankowska@ichp.lukasiewicz.gov.pl.

Więcej informacji na temat projektu można znaleźć na międzynarodowej stronie projektu: <https://www.fitreach.eu> a także na stronach partnerskich opisujących projekt po polsku: <http://pominnno.eu/fit-for-reach-2-pl/> oraz <https://ichp.lukasiewicz.gov.pl/life-fitforreach-2/>.

Partnerzy Projektu

Organizacje Experckie:

Estonia: [Baltic Environmental Forum Estonia](#), [Hendrikson DGE](#)

Łotwa: [Baltic Environmental Forum Latvia](#), [Ecodesign Competence Centre](#), [Latvian Association of Waste Management Companies](#)

Litwa: [Institute of Environmental Engineering](#), [Kaunas University of Technology](#), [Environmental Center for Administration and Technology](#)

Polska: [POMINNO sp. z o.o.](#), [Instytut Chemii Przemysłowej – Sieć Lukasiewicza- \(IChP\)](#)

Firmy Partnerskie:

Elektronika: [Scanfil OÜ](#), [UAB "Elgama-Elektronika"](#)

Galwanizacja: [Paldiski Tsingipada AS](#)

Meblarstwo: [Kvist SIA](#)

Izolacja cieplna: [Balticfloc SIA](#)

Kosmetyki: [Kinetics Nail Systems Ltd](#)

Produkcja żywności: [JSC Art Glacio](#)

Projekt "LIFE FitforREACH-2 - Zarządzanie ryzykiem chemicznym i ocena alternatyw: Narzędzia i najlepsze praktyki wspierające cyrkularność, tworzenie bardziej zrównoważonych produktów i unikanie niepożądanych substytucji zamiennych — LIFE FitforREACH-2" (No. 101113947 — LIFE22-ENV-EE-LIFE FitforREACH-2) jest współfinansowany z udziałem Programu LIFE Unii Europejskiej.